

Handläggare
Camilla Jansson
Telefon: 0850849145

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 24 maj 2022

Ärende 8

Svar på skrivelse om insatser för att nå kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I skrivelse till arbetsmarknadsnämnden om insatser för att nå kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden, uppmärksammar Salar Rashid m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Lisa Palm (Fi) kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Författarna poängterar att arbete och egenförsörjning är avgörande för att stärka den ekonomiska jämställdheten. Författarna önskar förtydligande kring vad nämnden gör för att nå kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden, vilka uppsökande verksamheter som finns samt vilka insatser som erbjuds kvinnor i långvarig arbetslöshet.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen om att det är mycket viktigt att kvinnor som befinner sig i långvarig arbetslöshet får stöd för att öka sina chanser att etablera sig på arbetsmarknaden och trygga sin försörjning. Kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden är en prioriterad grupp enligt stadens styrdokument och nämnden har flertalet pågående och planerade insatser som på olika sätt stöttar denna heterogena grupp mot arbete eller studier.

Arbetsmarknadsnämnden föreslås att besluta om att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Författarna till skrivelsen menar att arbete och vägen till egenförsörjning är avgörande för att stärka den ekonomiska jämställdheten i Stockholm. Kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden har flera hinder för att ta sig in på arbetsmarknaden samtidigt som män i högre grad nås av stadens insatser.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har från Salar Rashid m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V) och Lisa Palm (Fi) mottagit skrivelsen *Skrivelse till arbetsmarknadsnämnden om insatser för att nå kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden*. Författarna lyfter bland annat frågor om vilka uppsökande verksamheter som finns idag, vilka insatser som staden erbjuder kvinnor i långvarig arbetslöshet och vilka åtgärder som arbetsmarknadsnämnden ämnar initiera framöver för att nå kvinnor i långtidsarbetslöshet. Författarna önskar förtydliganden om vad nämnden gör för att kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden ska bryta sin isolering och närma sig egenförsörjning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens svar

Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvarsområde och staden är en viktig aktör på den lokala nivån i samverkan med Arbetsförmedlingen. Stockholms stad tillhandahåller, parallellt med den statliga arbetsmarknadspolitiken, insatser för att stödja stadens målgrupper till egen försörjning. Arbetsförmedlingens uppdrag omfattar platsförmedling, arbetsförberedande insatser i form av vägledning, utbildning och yrkesinriktad rehabilitering samt sysselsättningsskapande åtgärder. En grundläggande princip för stadens arbetsmarknadsinsatser är att de ska komplettera, inte ersätta, statliga arbetsmarknadsinsatser utifrån de behov som identifieras och de lagreglerade möjligheter som staden har att erbjuda arbetsmarknadsinsatser.

Arbetsmarknadsnämndens insatser för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden

Utrikes födda kvinnor är arbetslösa och har kort utbildning i högre utsträckning än utrikes födda män och är därför en särskilt prioriterad grupp i stadens uppsökande arbete samt i utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningen riktar framförallt sitt uppsökande arbete för att nå målgruppen *kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden* utifrån de faktorer som statistiskt visar störst risk för utanförskap på arbetsmarknaden.

Dessa faktorer är:

- Kort eller ingen utbildning (grundskola som högsta utbildningsnivå)
- Utrikes född
- Varken i arbete eller studier

Arbetsmarknadsförvaltningen når målgrupperna genom uppsökande arbete, men också i ordinarie verksamhet inom Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm. När det gäller insatser till de som nås via uppsökande arbete förhåller sig förvaltningen till ansvarsfördelningen mellan Arbetsförmedlingen och kommunen där arbetsmarknadsinsatser i grunden är ett statligt uppdrag. Staden kan komplettera med insatser som faller inom kommunens ansvarsområden såsom utbildningsinsatser, råd och vägledning. För de grupper som är aktuella för insatser enligt socialtjänstlagen kan fördjupade individinsatser erbjudas.

Uppsökande arbete för att nå målgruppen

Uppsök av unga mellan 20-29 år, UVAS

Målet med insatsen är att nå ungdomar och unga vuxna som varken arbetar eller studerar och erbjuda stöd vid Jobbtorg Stockholm. Stödet ska leda till arbete eller studier. I uppsök av unga mellan 20-29 år nås fler män än kvinnor. Det är ett särskilt prioriterat utvecklingsarbete att nå fler unga kvinnor.

Uppsök kvinnor 30+

Syftet med det uppsökande arbetet är att nå och motivera kvinnor att ta steg mot etablering i samhället, stötta kvinnorna till självförsörjning och ge dem möjlighet till insatser de annars inte kommer i kontakt med. Det uppsökande arbetet sker bland annat på sfi-skolor, öppna förskolor, bibliotek och i samverkan med föreningar och samfund. Kvinnor som nås via det uppsökande arbetet erbjuds stöd och vägledning genom jobbtorg och studie- och yrkesvägledning. De kan också erbjudas rekryteringsträffar, samhällsvägledning, mentorskap, föreningsaktiviteter, sfi samt övrigt utbildningsutbud inom komvux.

Samverkan med stadsdelsnämnderna för att nå och erbjuda stöd till målgruppen

Stadsdelsmammor är kvinnor med egen erfarenhet av att vara nya i Sverige. De arbetar med att söka upp andra utrikes födda kvinnor och erbjuder både samhällsinformation och information om möjligheter att ta del av det stöd som finns på olika nivåer. Stadsdelsförvaltningarna har ansvaret för det uppsökande arbetet och arbetsmarknadsförvaltningen har samordningsansvar. Under 2021 nåddes 3 500 kvinnor som tack vare stadsdelsmammor bland annat fick stöd med myndighetskontakter, sociala kontakter eller aktiviteter för bättre psykisk och fysisk hälsa.

De stadsdelsinitierade projekten Jobbskjutsen och Kvinnokraft är projekt som syftar till att få fler utrikes födda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden etablerade i studier eller arbete och stärka deras delaktighet i samhället. Arbetsmarknadsförvaltningen

samverkar med stadsdelsförvaltningarna i dessa projekt och resultaten kommer att tas med i fortsatt utvecklingsarbete.

Insatser för målgruppen

Förvaltningen når som beskrivits ovan, delvis målgruppen genom uppsökande arbete, men målgruppen är också prioriterad i ordinarie verksamheter inom Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm.

Vuxenutbildning Stockholm

En av de främsta orsakerna till svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden, långvarig arbetslöshet och socialt utanförskap är kort utbildning. Att arbeta med studiemotiverande insatser är därför prioriterat liksom att erbjuda ett utbildningsutbud som är anpassat utifrån behoven. Ett exempel är de kombinationsutbildningar som erbjuds personer med kort utbildningsbakgrund för att öka deras chanser att etablera sig på arbetsmarknaden. På en kombinationsutbildning får eleverna studera svenska samtidigt som de läser en yrkesutbildning på gymnasienivå. En majoritet av de som studerade en kombinationsutbildning under 2021, 63 procent, var kvinnor.

Vuxenutbildningen har även flera konceptutbildningar som syftar till att stärka möjligheterna för kvinnor och män med kort eller ingen tidigare skolbakgrund att få en grundläggande utbildning med möjlighet att läsa en yrkesutbildning. Vidare erbjuds sfi för föräldralediga, ett exempel på hur utbildning tillgängliggjorts för personer som är hemma med barn och vars sfi-undervisning och etablering därmed påskyndas.

Welcome House

Staden har inte det primära ansvaret för arbetsmarknadsinsatser för nyanlända men bidrar till att stärka anknytningen till arbets- och samhällslivet genom både utbildningsinsatser och sociala insatser.

På Welcome House erbjuds nyanlända stöd att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället. Kvinnor är en prioriterad målgrupp. Den nyanlända erbjuds matchning till arbete, studie- och yrkesvägledning, grundläggande IT-kunskaper, stöd med CV samt matchning till en föreningsaktivitet.

Föreningsarbete, mentorskapsprogram och nätverkande

Nämnden har mentorskapsprogram för att nå kvinnor som står långt från arbetsmarknaden. Det pågår även ett samarbete med föreningar som genomför digitala fika med utrikes födda kvinnor. Vidare arbetar föreningssamordnare med att föra samman nyanlända kvinnor och män med föreningar för att bryta eller förebygga

isolering och underlätta nätverkande. Även SFF, svenska för föräldralediga, finns för att öka möjligheten för kvinnor att få eller bibehålla språklig utveckling och socialt nätverk.

De aktiviteter som sker inom nätverket Integrationspakten syftar till att skapa värde och nytta för de stockholmare som står utanför arbetsmarknaden. Fokus är på unga, nyanlända och utrikes födda, personer med funktionsnedsättningar och andra med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden.

Utrikes födda kvinnor med kort utbildning som dessutom står utanför arbetskraften, det vill säga varken arbetar, studerar eller söker arbete, är en ytterst viktig grupp att fokusera på.

Insatser behöver anpassas och utvecklas utifrån den tillgängliga kunskap som finns om målgruppens behov och vilka faktorer som påverkar etableringen på arbetsmarknaden. Förvaltningens erfarenheter av effektiva insatser är till exempel det arbetssätt som prövats inom projektet ”Hållbar etablering” som utgår från ett holistiskt stöd. Med ett holistiskt stöd menas att stöd ges kring hela livssituationen och utgår från en helhetssyn som beaktar olika aspekter av den nyanländes liv. Detta arbetssätt kommer att implementeras och utvecklas löpande utifrån målgruppens behov.

Att kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden får rätt stöd att påbörja studier eller börja arbeta är viktigt på individ- och familjenivå men också på nationell och internationell nivå. De sex nationella jämställdhetspolitiska målen går alla att koppla till kvinnors deltagande i arbetskraften eller studier, liksom flera av de globala målen i agenda 2030. Förvaltningen avser, genom det arbete som bedrivs för att kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden ska närma sig arbete och en långsiktig etablering, bland annat bidra till ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet, god hälsa och minskad fattigdom.

Förvaltningen avser framöver att fokusera på studiemotiverande arbete och utbildningsinsatser inom vuxenutbildningen. Förvaltningen avser också fortsätta utveckla det uppsökande arbetet, samverkan med andra myndigheter och civila samhället, samt erbjuda stärkt stöd och vägledning för de som nås via det uppsökande arbetet. Även andra aktörer ser vikten av att arbeta med gruppen kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. I Sveriges kvinnolobbys rapport *Vägen till egenförsörjning – hur kan fler utrikes födda kvinnor i Stockholm komma i arbete?*¹ föreslås att flera aktörer samarbetar när det gäller utrikes födda kvinnor med

kort utbildning. Detta resonemang styrks av Jämställdhetsmyndigheten som i sin senaste rapport *Stärkta möjligheter genom samverkan – insatser för att lyfter* att det krävs ett helhetsgrepp och en kraftsamling från flera olika myndigheter och aktörer för att bryta långtidsarbetslösheten för utrikes födda kvinnor. Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på ökad samverkan med andra aktörer kring denna heterogena målgrupp.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Nordborg
Utvecklingschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse om insatser för att nå kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2022-05-12
Anders Nordborg, Utvecklingschef	2022-05-11